

بسم الله الرحمن الرحيم

تأثیر خودنمایی اجتماعی زنان در حقوق همسر داری

نرگس زیلای^۱

چکیده

یکی از موضوعات مهم در جامعه اسلامی و محکم و استوار ساختن بنیان خانواده دور از مسئله خودنمایی و خود آرای زنان در جامعه که به معنای تبرج در قران یاد شده هست در این تحقیق ابتدا به معرفی و مفهوم شناسی و ماهیت خودنمایی پرداختیم. سپس با استفاده از آیات قران کریم سخنان استاد مطهری به علت این خودنمایی پرداختیم و آثار آن را بیان کردیم. در آخر راهکار های برون رفت از این مشکل را بیان نمودیم.

کلیدواژه :

خودنمایی، تبرج، زنان، جلوه گری، جامعه، بی حجابی

^۱ .نرگس زیلای، سطح ۲ حوزه علمیه حضرت رقیه سلام الله علیها استان خوزستان شهرستان رامهرمز

مقدمه

اسلام آمد و نگرش و نگاه جامعه را نسبت به زن تغییر داد.

اسلام بر این نکته تاکید کرد که روابط جنسی تنها برای ارضای غرائض شهوانی و خاموش کردن آتش شهوت نیست . بلکه بهانه ای برای پیوند دو موجود انسانی است که از نفس واحد آفریده شده اند و ترفندی است که خداوند سبحان برای برقراری مودت و رحمت و آرامش و آسایش در کانون گرم خانواده به کار برده است.

قرآن در آیاتی از آیات سوره احزاب تبرج زن را معرفی میکند و تبرج را یک امر خطرناک و پسماند دوران جاهلیت بشر معرفی میکند.

قرآن تبرج زنان را نهی میکند تا جامعه اسلامی را از آثار و پیامدهای آن پیراسته سازد. زیباییهای ساختگی و ابتذال و برهنگی فقط به مذاق و اندیشه جاهلیت خوش می آید. بنا بر این یکی از راه های اصلی دور شدن جامعه اسلامی از افکار و اندیشه های جاهلی بر حذر داشتن مسلمانان به ویژه زنان مسلمان از تبرج یعنی خودنمایی ناپسند و مذموم و خود آراییها است. مفهوم شناسی خودنمایی یعنی نمایان کردن چیزی که باید پنهان باشد که در قرآن تبرج نامیده می شود تبرج تنها در خصوص پوشش ظاهری نیست بلکه رفتار و منش غیر متعارف را هم شامل می شود تبرج معنای عام تری نسبت به حجاب و پوشش دارد. بنابراین هرگونه عملی که زن به منظور خود نمایی برای جلب توجه مردان نامحرم

انجام دهند که تأثیری در آن بگذارد مصداق خود نمایی است که در آیات و روایات به آن نهی شده است.

ماهیت خودنمایی

در قرآن واژه تبرج به معنای خودنمایی به کار رفته تبرج از ماده برج گرفته شده و به معنای این است که زنی زیبایی های خود را برای مردان آشکار می سازد.

برج در زبان عربی به معنای ساختمانی است که میتوان آن را به آسانی از راه دور دید و برج بلند و قابل توجه است که به آسانی دیده میشود. خب پس کسی که میخواهد خودنمایی کند باید به گونه ای رفتار کند که به چشم بیاید و دیده بشود.

زنانی که به هر وسیله ای میکوشند تا خود را در جامعه نشان دهند متبرج نامیده میشوند.

و زینت آلات که زن استفاده میکند تا خودنمایی کنه متبرجات گفته میشه ابزار آلاتی که یا با صدا جلب توجه میکند یا با نورو رنگ خیره کننده و یا غیره.

بر این اساس در کاربرد قرآنی متبرجات هر چیزی است که به شکلی شخص را در چشم دیگران قرار میدهد و جلب توجه میکند زنانی که با هر رفتاری و هر پوششی خودشان را در معرض دید مردان قرار میدهند مترج و خودنما نامیده می شوند.

قرآن میفرماید: ای زنان در برابر نامحرم ظاهر نشوید و خودنمایی نکنید.^۲

و نیز می فرماید: زنان در برابر نامحرمان با زینت ها و آرایش هایشان خودنمایی نکنند.^۳

تبرج منظور شیوه راه رفتن پوشش نمایان ساختن زینت ها و یا صحبت کردن با عشوه گری و نازک کردن صدا هست.

^۲. احزاب ۳۳

^۳. نور ۶۰

پس به نرمی و ناز سخن نگوید تا کسی در دلش نوعی بیماری هست طمع ورزد پس سخنی پسندیده بگوید.^۴

علت:

انسان و مخصوصا زن فطرتا به آراستگی و زینت علاقه مند است و دوست دارد در معرض توجه دیگران قرار بگیرد. ولی اگه این آراستگی به حالت افراط در بیاد شکل خودنمایی به خودش میگیرد که طبیعتا خطراتی دارد هم برای فرد هم برای جامعه حال میخواهیم ببینیم دیدگاه قرآن در این مورد چیست و راهکارهای ارائه شده از منظر قرآن برای مصونیت یابی زنان را بررسی کنیم.

آراستگی جلوه ای از کمال گرایی

انسان به طور طبیعی به آراستن و نشان دادن خویش گرایش دارد. خاستگاه و ریشه این تمایل انسانی را می بایست در کمال گرایی انسان جست .

آراستن هرچند در حوزه روانشناسی کمال قرار میگیرد و بیانگر شخصیت و سلامت روح و روان آدمی است اما ارتباط تنگاتنگی با حوزه تمایلات عاطفی انسان به زیبایی ها نیز دارد به این معنا که انسان به طوری طبیعی به زیبایی ها گرایش دارد و فطرت و طبیعت وی او را به این سو میکشد زیرا زیبایی در حقیقت تناسب و اعتدال میان مجموعه ای از اجزاء و جزئیاتی است که کل یا کلی را میسازد .

اگر میان اجزاء و یا جزئیات چیزی تناسب و اعتدال برقرار باشد به گونه ای که کل یا یک کلی پدیدار میشود که انسان را به طور فطری به سوی خود میکشاند و عواطف او را بر می انگیزد آراستگی و خودنمایی را می بایست در کمال گرایی و ذوق زیبانگر انسان دید زیبایی کمال گریانه انسان باعث میشود تا شخص گرایش به آراستن پیدا کند. در میان انسان جنس زن بیشتر گرایش دارد به آراستن و خودنمایی کردن. این مسئله را میتوان از دو بعد

^۴ . اجزای ۳۲

انسان شناختی و تفاوت انسان شناختی و تفاوت های ماهوی میان جنس زن و مرد و نیز در رفتار شناسی مورد بحث و بررسی قرار داد به این معنا که این تفاوت ها خود بیانگر نوعی تفاوت های طبیعی میان زن و مرد را می نمایند و از سوی دیگر مسئله هنجاری و رفتار شناسی نیز مرتبط می باشد.

مساله مهم اینجاست که روان شناسان اجتماعی مسئله ای از زاویه پدیده هاس نابهنجار و بهنجار مورد تحلیل قرار میدهند .

مسئله خودنمایی مسئله شخص نیست بلکه مسئله اجتماع است که پیامد های به اشکال مختلف خود را نشان میدهد .

خودنمایی زنان بحران مهمی در جوامع پدید می آورد که یکی از آنها بحران فروپاشی خانواده هاست تعرض و تجاوز به زنان و خشونت نسبت به زنان ریشه در این مسئله دارد از این روست که قران به مسئله خودنمایی زنان به طور ویژه پرداخته و و به ابعاد مختلف و آثار روحی و روانی توجه کرده است.

خودنمایی برای رفع کمبود ها

انسان وقتی به خود می نگرد برخی از عدم تناسب ها را که برخاسته از شرایط محیطی وراثتی یا تاثیرات شیمیایی و یا تغذیه ای است در خود میابد ولذا تلاش میکند تا این نقص ها را و عدم تناسب ها را به گونه بیوشاند...

پاسخ اجمالی آنها بواسطه امیال نفسانی تمام بحث ایدئولوژیک را زخمی می کنند و اندیشه و احکام عقلی را لگدمال میکنند و در نتیجه معنویت را با گرد خاک با کردار ناشایست خود به استهزار گرفته و افکار عمومی را به چالش های ساختگی می کشانند همچون همیشه تاریخ زورمندان مزدور زن را مهمترین اهرم و گسترده ترین سوژه و این مهمترین موقعیت در جهت تحقق اغراض شوم خود به شمار می آورند.

و این زن مظلوم همیشه تاریخ درگیر کجی ها و ناهنجاری های خانماز سوز میسازند

و از نظر وضع زن در برابر سبب می‌گردد که ارزش زن در برابر مرد بالا رود .

چرا در دنیایی غرب اینهمه بیماری روانی زیاد شده است؟

علتش آزادی اخلاقی جنسی و تحریکات فراوان سکسی است که به وسیله جراید و مجلات و سینماها و تیاتر و محافل و مجالس رسمی و غیر رسمی و حتی خیابان ها و کوچه ها انجام میشود علت دستور اسلام به زن برای پوشش میل زنان به خودنمایی و خود آرایی است از نظر تصاحب قلب مرد آشکار است و زن شکارچی میل زن به خود آرایی از این نوع حس شکارچی گری او ناشی میشود .

اختصاص یافتن استمتاع و التذاد های جنسی به محیط خاتوا گی و در کادر ازدواج مشروع پیوند زن و شوهری را محکم میسازد و در دنیایی امروز جوانان از زیر بار ازدواج شانه خالی میکنند و میگویند زود است و ما بچه ایم در صورتیکه در گذشته شیرین شیرین ترین آرزوی جوانان ازدواج بود.

راهکارها

منظود از پوشش پوشاندن اعضای پنهانی زن و مرد است که در این مورد زنان و مردان با هم مشترک هستند پیروان عریان سازی این مقدار پوشش را هم به نقد و انکار کشیده اند و گفتند چنین پوششی لازم نیست و اگرهم لازم باشد در انظار عمومی لزوم دارد نه در منزل و اعضای خاتواده و حتی در جمع دوستان و محافل خصوصی به چنین پوششی نیازمند نیست ظاهر بودن این مواضع به صلاح افراد خاتواده و مصلحت کم سن و سال آن است و برآگاهی آنان افزوده و موجب نشاط محافل دوستانه میشود .

در پاسخ باید گفت: تامین آگاهی برای کودکان منافاتی با عمومیت عملی این نوع پوشش ندارد. نشاط دوستانه هم چیزی جز آلودگی اخلاقی و پرده دری عمومی نیست و این افکار پشتوانه علمی هم ندارد و تنها از نهاد نازام و باطن مضطرب برخی افراد حکایت میکند. و تنها مروج افکار الحادی و دهن کجی های حساب شده مخالفان با معنویت و دین میشود.

راههای برون رفت از این آسیب

رشد فردی و خودشناسی یکی از راهکاری است چرا که اگر انسان خود مبدا و مقصد نهایی را بشناسد و بداند هدف از خلقت او چه بوده انجام که علاوه بر شناخت الله و خالق خود به جایگاه ارزشمند خود می بالد.

قرآن کریم جایگاه و هویت زنان را ارزشمند میپندارد و بانوی مومن چون حضرت فاطمه (س) الگوی تمام انسان ها اعم زن و مرد معرفی کرده است و با این الگو سازی جایگاه زن را در اذهان همه افراد تعالی بخشید.

خودنمایی در جامعه بی عفتی و بی غیرتی مردان را بدنبال دارد و به عنوان خطری برای جوانان و نوجوان و بنیان خانواده به حساب می آید که مانع سعادت و کمال انسان میشود.

ایا شوهر میتواند همسر خود را مجبور به حجاب کند؟

داشتن حجاب و رعایت آن از سوی زن به خواست همسر باید با زبانی نرم به دور از هر گونه دعوا باشد هر گاه یک مردمسلمان در نظر داشته باشد تا درمورد مسایل معنوی و دینی همسر خود را تشویق به انجام کار نماید بهتر است به جای داشتن یک رفتار متعصبانه در نهایت منجر به دعوا با رفتاری دلسوزانه و باعشق ورزی و ابراز علاقه و محبت انجام شود.

بهتر است تا در مواقعی که پوشش همسر مورد تایید است با کمک جملاتی نقاط مثبت پوشش او را بزرگ نمایی نموده و یک حال خوب برای او ایجاد کند یا از راه هدیه دادن او را تشویق نماید داشتن یک رابطه زناشویی سالم و صحیح هنگامی ایجاد میشود که زن و شوهر درمعنای واقعی زندگی به سبک اسلامی لباس و پوشش دهنده یکدیگر باشند . در این میان داشتن حجاب و نوع پوشش براساس گفتمان توافق دو طرف صورت گیرد.

راهکار های قران برای مصونیت یابی زنان

قران برای آنکه جلوی تعرض و تجاوز مردان را به زنان بگیرد در چند شکل چند آموزه دستوری به مردان فرمان میدهد که چشم خویش را از نامحرمان و زنان فرو ببندند. فرو بستن چشم و غض بصر به معنای آن است که مردان تحت تاثیر زنان قرار نگیرند . زیرا مردان به دیدن وسوسه میشوند و قلب های بیمار دلان تحت تاثیر این تحریک عواطف و احساسات به سوی زنان گرایش پیدا میکنندو معترض آنان میشود . و دستور دیگر قران کریم برای حفظ و مصونیت خود از تعرض دیگران خود را بپوشانند و حجاب و پوشش را به گونه ای مراعات کنند که شناخته نشوند . سومین دستور مربوط به مسئله تبرج و خودنمایی است از زنان میخواهد که از نوعی پوشش و یا ابزار زینتی و آرایشی استفاده نکنند که آنان را همانند برج در چشم آورد زنی که خود را می آراید به گونه ای که از همه جا قابل روئیت است مورد تعرض و ایذا و آزار و اذیت دیگران قرارمیگردد . مردان به صدای تبرج زینت ها و با آرایش و پوشش جلوه گر آنان به سوی انها کشیده میشوند این به گونه ای است که مورد آزار و اذیت قرار میگیرند و ارامش و امتیت انها با خطر مواجه میشود .

قرآن میفرماید نوعی از آرایش و تبرج جاهلیت وجود داشته که زنان با چنین نمایشگری و خودنمایی وارد کوی و برزن میشدند و همواره مورد تعرض مردان قرار میگرفتند برای رهایی و مصونیت یابی بر زنان است که از این گونه تبرج و خودنمایی پرهیز کنند.^۸

نتیجه

در این مقاله ما به آثار خودنمایی زنان و تاثیر آن در ارتباط با همسرپرдаختیم .

از منظر قرآن زن ایده آل را که در بهشت جای دارند به مروارید محبوب و پوشیده در صدف تشبیه نموده و میفرماید کماثال اللؤلؤ و المکنون یا آنان را به جواهرات اصلی هم چون یاقوت و مرجان تشبیه کرده است که جواهر فروشان در پوششی مخصوص قرار میدهند تا همچون جواهرات بدلی به آسانی در دسترس این و آن قرار نگیرند و از قدر و اهمیت و ارزش آنها کاسته نشود .

بنا بر این حجاب کمال وقار زن بوده و نشانگر ارزش و اصالت وی میباشد و خداوند پاداش عظیمی برای زنان تقوا پیشه و پاکدامن مقرر داشته است.

پس باید از خودنمایی و خودارایی دوری کرر و عفت پیشه نمود تا هم خداوند از مراضی باشد هم بنیان خانواده سست نشود.

^۸ . احزاب ۳۲-۳۳

منابع:

-قرآن کریم.

-میزگرد _دلایل خودنمایی زنان در جامعه و راهکار های برون رفت از ان (معاونت پژوهشی مدرسه علمیه کوثر استان البرز).

-آیت الله محمد رضا ،نکونام ،کتاب زن مظلوم همیشه تاریخ .

- حمید ،کامیابی ،خودنمایی زنان و آثار آن ،نشریه روزنامه کیهان تاریخ انتشار۱۳۸۸/۱۰/۲۷.

- شعبان اولادی ،اسماعیل جهانبخش ،اصغر محمدی ،مقاله تاثیر بد حجابی و تبرج بر احساس امنیت فردی زنان .

- سخنان رهبری در سایت :farsi.khanenei.ir.

-مرتضی ،مطهری ،بیانات شهید مطهری در کتاب مسئله حجاب .

-مجید رهایی ،نرگس محبوبی ،اثار و پیامد های بدحجابی در حقوق شهروندی، ۱۳۹۳.

-سایت حجاب خورشید:https:"hejab khor shid .com.

-سایت :www.etteLaut.com .

- نرگس ،کریم آبادی ،مقاله بررسی اثرات بی حجابی بر از هم گسیختگی خانواده ، ۱۳۹۳.

- نرگس ،پروازی ایزدی ،مقاله تبرج زن در جاهلیت نرگس ، ۱۳۸۸.